

Mezőgazdaság és minisztere Árfolyam-latolgatás

A magyar élelmiszergazdaság elismerésében sosem volt hiány. Szavakban. Főleg export teljesítményéért kapott dicsőreget, s halk köszönettel kísért vállveregetést, hogy a nyomott élelmiszerek révén bekapcsolódott a szociálpolitikába. Az egyensúlyt mindig az ártételes kompenzációk adták, s nagy ritkán sejlettek csak fel egy átgondolt agrárpolitika körvonalait. Az ágazatban dolgozók tisztas megélhetése főleg kitartásukon, s a játékszabályokra és azok beépített kibúvóira adott életszerű válaszokon múltott. A rendszerváltás is e területen próbált nagyot, s látványosat alakítani. A tulajdonlásban valóban jelentős fordulat állt be, de a valós, termékek és bevételben mérhető teljesítmények igen szerények. Feloldásra váró ellentmondásból akad bőven. A kilátásokról az új kormány földművelésügyi miniszterjelöltjét, **Lakos Lászlót** kérdeztük.

■ Kezdjük a mezőgazdaság csökkenő teljesítményével! Vajon ez az exporttól az önellátás felé vezető, lezárt ág törvényszerű, hogy folytatódjon?

– A nemzetgazdaság teljesítményében ma is nagyobb, a fejlett országok 3-8 százalékával szemben 16-18 százalék az élelmiszerek súlya. A kivételben még jelentősebb az eltolódás, mivel más ágazatok exportképes áruit ilyen nagyságrendben nem tudják tehermentesíteni. A támogatások nemzetközi versenyében ez a szerkezet nálunk sem tartható fenn anyagi áldozatok nélkül.

■ Mi az a valós nagyság-

Lakos László: „Szeretném, ha bennem nem a szövetségi elnököt látnák.” (Révész Róbert felvétele)

rend, melynek terhei elviselhetőek?

– Az export arányainak változására csak hosszabb távon látok esélyt. Napjaink realitása, hogy a környező kelet- és közép európai országokat kell ismét felfedeznünk. Ez egy hatalmas piac, legalább közep-távú kifizetéssel van ott keresnivalónk. Vagyis az export orientált mezőgazdaságnak ma Magyarországon nincs alternatívája.

Ennek kell megteremteni az eszközrendszerét.

■ S hosszabb távon?

– Társadalmunk fejlettebb foka együtt fog járni az élelmiszergazdaság csökkenő arányával. Ugyanakkor, ha óriási harcok árán a protekcionizmust és túltámogatást leszerelő GATT-tárgyalások sikerrel járnak, kedvező helyzetbe kerülnek az olyan jó mező-

gazdasági adottságú országok, mint Magyarország.

■ Miként találhatjuk meg a távlatok ígérteit hordozó rövidtávú, a mai kaotikus állapotokból kivezető megoldásokat?

– Rögtönzésekkel biztosan nem. Nekünk kidolgozott agrárpolitikánk van.

■ Az MSZP minisztere az MSZP agrárpolitikáját valósítja meg?

– Az SZDSZ-ével közös álláspontot szinte ebben a kérdés körben volt legkönnyebb megtalálnunk.

■ Az utóbbi években úgy tűnt, a földművelésügyi miniszeri poszt inkább politikai, mint szakmai. S ezzel társadalmi tekintélye is csorbul. Ön milyen „árfolyamra” számít?

– Szeretném, ha felértékelődne, de nem az ebben rejlő

hatalom miatt. Együttműködés és párbeszéd révén kívánjuk bizonyítani, hogy agrárpolitikánk valós gazdasági érdekekre épül, s a mezőgazdaságot, mint szakmát és hivatást kezeli. Ha azt tesszük, amire hivatottak vagyunk, akkor a minisztérium visszaszeresheti tekintélyét. Az érdekképviselőknek jelentős teret szánunk. Jó lenne végre, ha a szerepek nem keverednének.

■ Ön a Körösterületi Árpád Szövetkezet elnöke. A leköszönő kurzustól az új gazdák szövetkezet ellenes „nevelést” kaptak. Lehet, hogy ők most Önben a restauráció emberét látják. Meg tudná, meg szeretné őket nyugtatni?

– Az a posztot nem viszem tovább. Szeretném, ha bennem nem a szövetségi elnököt látnák, hanem az alapanyag-termelésben, a gyakorlatban húsz éve dolgozó szakembert, aki mellesleg szövetségi elnökként tette a dolgát. A kisgazdaságok gondjait jól ismerem, s az új gazdák számára is kedvező megoldásokat fogom keresni.

■ Lesz rá elég alkalma. Elsőként vegyük a gabona-értékesítést, finanszírozás gondjait, vagy a mezőgazdasági fejlesztési támogatások felfüggesztését.

– Az aratással kapcsolatban az előző kormány ebben a témában hozott, a hitelezés meghosszabbítását és kamatkönnyítést szolgáló döntései adják a kiindulási alapot. Az aratást követően lesz értelme megnézni, hogy tényszerű adatok birtokában milyen változtatások szükségesek, mondjuk a garantált áras felváltás életbeléptetésében, a felvásárlás és közraktározás ösztönzésében. Az előző kormány által kialakított támogatási rendszert működtetni kívánjuk. Természetesen, jobban és körültekintőbben.

Tóth Szeles István

Önkritika

Két elnökválasztás volt a múlt hét végén Magyarországon. Két pártvezér megnyerte magánháborúját. **Torgyán József** diadalát senki sem kérdőjelezte meg. **Hiszen ő előre megmondta, hogy győzni fog, s azt is megmondta utólag, hogy győzött. Ezen kár ironizálni. Számára az volt a győzelem, hogy sikerült kikergetni a történelmi patinájú pártnevből a konkurenciát, megszilárdítani saját lefaraghatatlan nagyságú frakcióját a Parlamentben és elérni azt az ideális állapotot, hogy ő nyugodtan bírálhat és ígérhet bárkit és bármit, miközben őt nincs miért bírálni, és rajta senki sem kérheti számon az ígéréseit. Természetes, hogy egy ilyen vezért önmagától is csak hódolat illeti meg, nem bírál.**

Orbánnak nehezebb dolga volt. Amióta ő az első polgár pártjában, először került abba a helyzetbe, hogy számszerűen megmérjék, mennyiben ragaszkodnak hozzá jobban, mint valaki máshoz, akinek a személyében az a legfontosabb, hogy nem azonos vele.

Ebben a helyzetben Orbán taktikus volt és főként önkritikus. Még ellenfeleit is meglepte az a kemény hang, amelyet megengedett önmagával szemben. Azt olvasta a saját fejére, ami valóban legjobban fáj a seregnek, nem vitte őket győzelemre, nem juttatta be őket a megígért háromszoros létszámban a Parlamentbe, most nem kínálhat jutalmul bársonyszékeket és egyéb pozíciókat.

És mindennek egyik fő oka, hogy éppen ő nem volt igazi miniszterelnök-jelölt a társadalom szemében a maga zöldfülű életkorával. És persze rossz volt az általa jóváhagyott választási taktika, a sajtóval fenntartott viszony, meg minden.

Csak a pártprogram szent. Annál ma sem lehet jobbat találni, ahhoz nem lehet nyúlni, feltéve ha a jelenlevők nem hatalomra éhes farkasok.

Furcsa módon a külső szemlélő némileg másképp éli át ezt a dolgot. Két éve Orbánt mindenki nemcsak elfogadható, hanem a legvalószínűbben befutó miniszterelnök-jelöltnek tartotta. A Fidesz stratégiává vált taktikája is arról szólt, hogy úgy kell összehozni a majdani kormánykoalíciót a hatalomban meggyöngyült kormánypártokban és a hatalomból kimaradástól meghasonlott idősebb liberális pártból, hogy az összetartó kapocs csak a Fidesz lehessen, így csak ő adhassa a kormányelnököt.

A Fidesz-program ugyanakkor minden elemző, egybehangzó vélemény szerint látványosan megbukott. Kanyarulataival sok hívet vesztett, kevés újat szerzett, hiszen a választó vagy leváltani, vagy megtartani kívánta a kormányt és nem igazán tudott mit kezdeni a Fidesz közbülső megoldásaival.

Ezt Orbánnak is tudnia kell. Mégis miért vesz magára minden felelősséget és miért nem enged meg elvben sem felülvizsgálni a pártprogramot?

Mert a felelősség csak retorikai gesztus. Jól tudja, neki a párton belül nincs alternatívája. Aki lehetett volna, az vagy távozott vagy nem nőtt túl az engedélyezett méreten. A Fidesz programnak ugyanakkor bőven lehetne alternatívája. Hiszen a legutóljára tavaly Debrecenben elfogadott program is más, mint ami végül is a párt taktikáját irányította a választások alatt.

A Fidesz program valószínűleg most is változik. Orbán nem szívesen ismételné meg mostani szereplésüket az önkormányzati választásokon.

De nem lenne jó, ha a tagság rászokna, hogy ő csinálja a programot.

Magyar Béla

A Pillangók szabadok

(Folytatás az 1. oldalról.)

A 19 nap alatt olyan előadásokat láthatnak a nézők, mint a második éves színművészetesek „Sztárcsinálók”-ját, a casablanca-i színház pszichokrimijét, a *Bence Ilona – Maros Gábor* egykor volt házaspár „Cabaret Bonbonnière”-jét vagy a *Szemán B.* által színpadra álmódott darabot, Ghelderode „Pokoli Pompáját”. Ez utóbbi ősbemutató, méghozzá olyannyira öskövület a darab, hogy Ká-Európában még sehol sem játszották élő ember a színpadon. (Göncz Árpád és Fodor Gábor meg is ígérte a rendezőnek, hogy ha ideje engedi, akkor július 30-án száguld Szegedre.) Ja, majd elfelejttem, a Los Angeles-i tenor-párbajjal egyidőben, július 17-én, a fesztiválon szoprán-párbajt rendeznek *Csonka Zsuzsa, Vajda Júlia és Kertesi Ingrid* operaénekesek részvételével. De lesz itt francia színház, a Theatre de la

Guimbarde, *Székhelyi József* egy R.F. Simons színdarabbal, a „Kean”-nel, lesz Gershe előadás, a „Pillangók szabadok” címmel, melynek főbb szereplői: *Pásztor Erzsébet, Haumann Petra és Németh Kristóf*, és tartanak táncestet a pécsi Art Kísérleti Stúdió közreműködésével. A szervezők a gyermekekről sem feledkeztek meg, akiket illuzionisták és bűvészek szórakoztatnak majd, *Nindjava, Jackson, Jupiter* és tsai.

Ajánlom, hogy a következő napokban járjanak nyitott szemmel az utcán, fürkészzék a fesztivál plakátjait, s ha valami tetszik, akkor vásárolják meg a belépőt a Szegedi Nemzeti Színház (Károly u. 15.), illetve a Szegedi Szabadtéri Játékok (Deák F. u. 28-30.) jegyirodájában. Az előadások 15, illetve 20 órakor kezdődnek. Jó szórakozást!

Sz. C. Sz.

Kiürültek a pártszékházak - mondja Horn Gyula

Horn Gyula miniszterelnök-jelölt, MSZP-elnök a sajtó munkatársainak kijelentette: túlságosan elfoglalt ahhoz, hogy jelenleg azzal a kérdéssel foglalkozzon, megtartja-e a miniszterelnökség mellett a pártelnöki posztot is. Hozzátette: az MSZP októberi kongresszusán tisztújításra van szükség, mivel – mint fogalmazott – kiürült a párt Köztársaság téri központja, valamint a megyei szervezetek, hiszen igen sok szocialista politikus parlamenti képviselő lett, illet-

ve komoly tisztségeket tölt be. Mint mondta: minden szinten megújítás vár a pártra. **Pető Iván** SZDSZ-elnök társaságában szerdán szeretne találkozni az egyeztetések során megnevezett médiumelnök-jelöltekkel. Mint ismeretes: az MSZP és az SZDSZ szakértői már egyezsége jutottak a televízió elnökjelöltjének és leendő két alelnökének személyéről, de a rádió vezetőjelölteiről várhatóan csak a közeljövőben lesz döntés.

Fidesz Hegedűs is és Szelényi is kilép

Kilépett a Fideszből **Hegedűs István** és **Szelényi Zsuzsanna**, a pártot az elmúlt négy évben országgyűlési képviselőként és közéleti szereplőként is reprezentáló két politikus. Az MTI-hez is eljuttatott kilépési nyilatkozatukban hangsúlyozzák, hogy a Fidesz belüli személyi ellentétek kiéleződésével, a hatalmi harc kibrobbanásával párhuzamosan fokozatosan csökkent annak lehetősége, hogy befolyásolják a párt irányvonalának alakítását. Megítélésük szerint az általuk alapított Párbeszéd-

platform elképzelése az **Orbán Viktor** és **Kövér László** irányította pártvezetés merev elutasításába ütközött.

Hegedűs István és Szelényi Zsuzsanna szerint a kongresszus sem hozta meg a párt jövője szempontjából szükséges fordulatot. A régi-új vezetők nem fogadták el az elmúlt másfél év politikai irányvonalát ért elemző kritikákat, tisztújítás történt, de megújulás nem, ezért a két politikus úgy látja: utolsó esélyüket is elvesztették, hogy a Fidesz politikájába beleszóllhassanak.

3 KÉRDÉS

A Zeusz-díjas villamosmérnökhöz

területeken végzett munkát ismerik el, de magában az iparágban nem volt ilyen. A Zeusz-díj a villamosenergia iparban megszerezhető legmagasabb kitüntetés, amit egy hosszabb életműért adnak. Ebben az évben alapították, egy igen látványos bronzszobor tartozik hozzá.

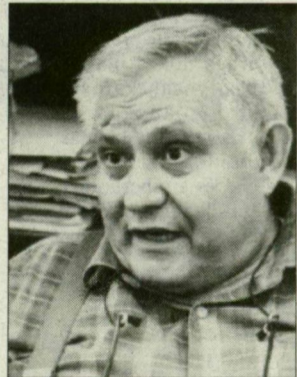
■ Az Ön számára mit jelent a szakma kitüntetésé, elismerése?

– Mindenképpen nagy megtiszteltetésnek veszem. Ezt a szakmában hosszú éveket eltöltött, nagy gyakorlattal rendelkező embereknek adják. Én 35 éve, 1959. január elseje óta dolgozom a

Démásznál, ugyanabban a munkakörben, ugyanazzal a feladatokkal, csak a címeim változtak az évek folyamán...

■ A fiatalok, az elkövetkező időszak szakemberei számára, mit tart igazán fontosnak a jövő szempontjából?

– Az a véleményem, hogy a béke mellett a legfontosabb stratégiai kérdés: a tanulás. Amikor egy gyerek megszületik, már akkor elkövetően nagy értékű adottságokkal rendelkezik. Hogy ezt az adottságot kihasználja-e vagy sem, az kifejezetten oktatási kérdés. Ezért tanulnia kell, de: nem elég, hogy ő maga,

Fejér Levente

egyedül tanul, hanem mindenkinek arra kell biztatni, ösztönözni, hogy tanuljon. Ez azért fontos, mert végső soron egy ország színvonalát az általános képzettsége határozza meg! Egy fecske nem csinál nyarat, mindenkinél tanulnia kell. Éppen ezért, akármilyen rossznak tűnik, például a felnőttoktatásnak a hatásfoka, nem mondhatunk le erről a képzési formáról sem.

Kisimre Ferenc